

Elektri tootmine päikesest: olukord seadusandluses

Martin Lall

EnergoGen

Tallinn 2014

Veidi fakte

- * Esimesed päikesepaneelid kasutusse 1958 USA
- * Eestis 1994 majakatel
- * 2000 paiku esimesed katsetused kodumajapidamistes
- * 01.01.2011 seadusemuudatused ja esimeste taastuvenergiafirmade loomine
- * 2012 Kredexi toel esimesed võrguühendusega päikesejaamad
- * Energogeni suurim projekt: 176,25 kW päikesepaneel (705 tk ehk 1200 m²)
- * Eestis toodab päikeseelektrit praegu ca 300 isikut ja firmat

Päikesest elektri tootmise motivatsioon

- * **Kokku hoida mittetaastuvaid ressursse:**

päikesekiirgus on ainus energia, mis on meil piiramatult.

- * **Säästa keskkonda:**

Energogeni paigaldatud päikesejaam Logistikakeskusesel hoiab aastas ära 29 tonni CO² paiskumise atmosfääri.

- * **Energiaturvalisus:**

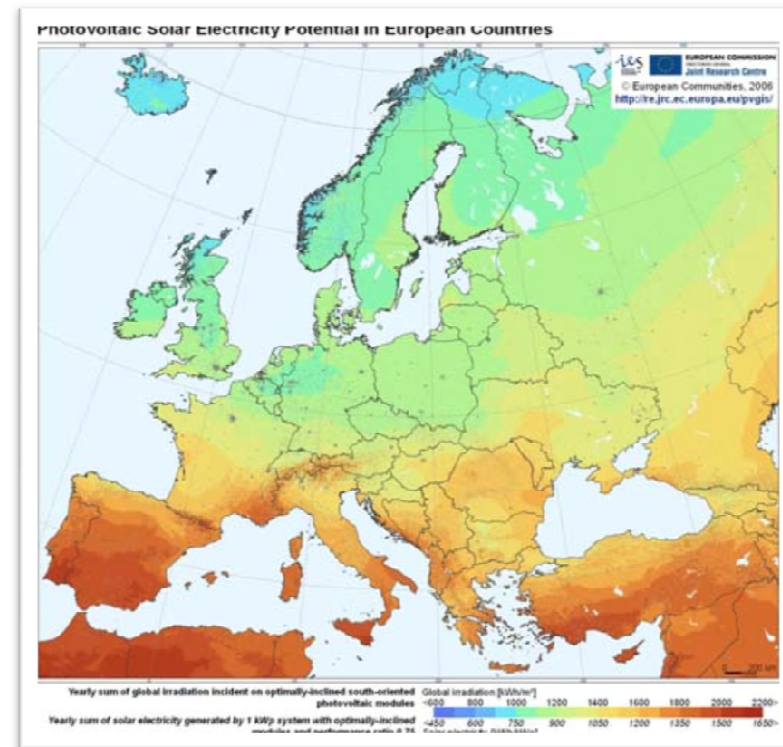
päikeseelekter suurendab riiklikku sõltumatust välistarnetest.

- * **Roheline mõtteviis** on ´fun` ja üha rohkem ka majanduslikult mõistlik valik.

Kas Eestis on piisavalt päikest elektri tootmiseks?

- * 1 kW PV-paneele toodab Eestis ja Kesk-Saksamaal aastas arvestuslikult sama palju elektrienergiat, ca. 900 kW/h
- * Paneelide tootlikkus kasvab madalamate temperatuuride juures - 0,5% iga langenud kraadi kohta.
- * Saksamaal tuleb ligi 20% elektrist päikesest

Tasuvusest

Võrguühendus

- Võrgu ühendus olemas
- Tasuvusajad langenud 10 a peale.
- Jaama mõistlik kasutusiga üle 30 a, pärast seda tuleb elekter tasuta kätte.
- Eramaja tarbeks piisab 11 kW paneelidest; maksab ca 15 000 €

Võrguühenduseta majapidamine

- * Võrguühendust ei ole ja seda pole võimalik välja ehitada.
- * Päikesepaneelid ainus mõistlik alternatiiv pidevalt töötavale generaatorile.

Elektrituruseadus

- * Taastuenergiat puudutavad muudatused **01.01.2011**
- * Tavakodanik võib endale ise elektrit toota ja **ülejäagi võrku müüa.**
- * **Liitumine võrguga** on tehtud mugavaks.
- * Müügi puhul makstakse **taastuenergia toetust** 5,37 senti kWh.
- * Võrguühenduse korral **liitumine kohustuslik:** üle poolte PV-paneelide omanike legaalsed tootjad.

Probleem: elektriaktsiisi maksmine omatarbelt

- * Euroopa Liidu **Energiamaksu direktiiv** (aastast 2003) soovib anda osalise või täieliku maksuvabastuse elektrile, mille allikaks on päike või tuul.
- * Eesti Elektrituru seadus nõuab omatoodetud taastuvenergialt omatarbeks kasutamise korral **aktsiisi maksmist** (0,447 senti kWh).
- * **Aktiisi eesmärk** on vähendada elektri tarbimist ja seega säästa keskkonda: päikeseelektri tootmise puhul on selle rakendamine absurdne ning vastu EU direktiivi mõttele ning EV energiapoliitikale.

Probleem: taastuenergia toetuse puudumine omatarbelt

- * Taastuvelektri müügi korral makstakse toetust 5,37 senti kWh. **Omatarbelt toetust ei maksta.**
- * Seadusandja kohtleb tootjat aktsiisiga maksustamisel ja taastuenergia toetuse andmisel erinevalt: aktsiisi tuleb omatarbe pealt maksta, aga sama elektri eest toetust ei maksta.
- * Mõlemaid probleeme arutatakse intensiivselt Rahandus ja Majandusministeeriumis. Seadusemuudatusi pole oodata enne 2015.a.

Kuhu edasi

- * Prognoosi järgi moodustab **päikeseelekter Euroopa energiabilansist 10 a pärast 60%.**
- * Eesti on ühinenud EU energiapoliitikaga, mille järgi a 2019 kõik uued ühiskondlikud hooned ja a 2020 kõik ehitatavad hooned peavad vastama **ligi-null-energia hoonetele** esitatavatele nõuetele. Meie kliimatsoonis ei saa ligi-null-energia hoonet ehitada muidu, kui varustades selle päikesepaneelidega.

Tänan kuulamast!
Küsimused?